

ÅRSREDOVISNING

2014-01-01 - 2014-12-31

för

Föreningen Läsrörelsen

Org.nr. 802408-4033

VERKSAMHETBERÄTTELSE

Föreningen Läsrörelsen 1/1 – 31/12 2014

Den ideella föreningen Läsrörelsen bildades i februari 1999. En första styrelse valdes på tre år vid ordinarie föreningsmöte i april 1999. Sedan 2002 väljs styrelsen på ett år.

Under verksamhetsåret 2013 har styrelsen bestått av ordförande **Elisabet Reslegård** och ledamöterna **Barbro von Schoenberg**, redaktör och föreningens sekreterare, litteraturpedagog **Susanna Ekström**, författare och litteraturkritiker **Göran Hägg**, f.d. kanslichef **Lars-Erik Klason**, redaktör **Marianne von Baumgarten-Lindberg**, bibliotekschef **Gunilla Sandin** och författare **Ulf Stark**.

Föreningen har under år 2014 haft 5 protokollförda styrelsemöten och ett antal arbetsmöten.

Siv Hågård, bibliotekarie och styrelsemedlem sedan Läsrörelsen bildades adjungerades till styrelsen vid det konstituerande styrelsemötet 2014.

Bengt Westerberg är sedan föreningsmötet 2003 föreningens hedersordförande.

Medlemsavgiften för år 2014 var 200 kronor.

Antalet föreningsmedlemmar var under året 19.

HEDERSMEDLEMMAR

När Läsrörelsen startade på Bok & Bibliotek år 2000 utsågs två hedersmedlemmar:

Författaren **Astrid Lindgren** för att hon "lärt otaliga barn i Sverige och otaliga barn i världen att läsa och att uppskatta böcker".

Skådespelaren **Lars Göran Carlson** för det världsrekord i högläsning som han satte under Bok & Bibliotek 2000, när han läste högt ur Strindbergs verk i 25 timmar.

På Bok & Bibliotek 2013 utsågs två nya hedersmedlemmar:

Författaren **Lennart Hellsing** med motiveringen;

"Allt sedan öppningsfanfaren med Katten blåser i silverhorn, har Lennart Hellsing lockat in nya generationer av läsare i den poetiska värld som är hans och där alla får vara medskapare. Han har byggt den på en gammal tradition av barnkammarrim, ramsor och småvisor som han har förnyat på sitt oefterhärmligt fantasifulla sätt. Hans mål har varit att sätta barnens ord- och bildskapande fantasi i rörelse, att "aktivera själva livskänslan" som han skriver i *Tankar om barnlitteraturen 1963*. Det har han nu gjort i ett hundratal böcker och i en många tonsatta verser.

Handwritten signatures and initials: *DKM*, *GH*, *BS*, *US*, *SE*, *GS*, *AP*

När Läsrörelsens och McDonald's stora projekt *Bok Happy Meal* inleddes 2001 ingick Lennart Hellsings och Poul Ströyers bilderbok *ABC*. Sedan dess har ytterligare fyra av Lennart Hellsings titlar nått ut till barn via *Bok Happy Meal*.

Författaren och läsfrämjaren **Gunilla Lundgren** med motiveringen;
"Gunilla Lundgren känner inga etniska, geografiska eller sociala gränser i sitt författarskap och i sitt läsfrämjande arbete. Hon har genom åren arbetat med att ge barn oberoende av etniskt ursprung tillgång till ett språk. Få har varit så envisa och uthålliga i sin kamp för att barnens egna röster ska bli hörda som Gunilla Lundgren. Hon möter dem i klassrum och skrivarverkstäder, förmedlar deras egna texter och erfarenheter.

Att nobelpristagarna i litteratur varje år besöker elever i Rinkeby är Gunilla Lundgrens förtjänst.

Genom att utse Gunilla Lundgren till hedersledamot vill Läsrörelsen betona vikten av litteraturstimulans och läsfrämjande verksamhet bland barn och ungdomar."

LÄSRÅDET

Läsrådet ombildades 2011 och träffas någon gång per år för att belysa centrala frågor för Läsrörelsen. Det består av:

Peter Alsbjer, bibliotekschef Örebro
Jonas Anderson, konsult, Senior Adviser Göteborgs stad
Lena Andersson, författare
Bengt Berg, författare, tidigare riksdagsledamot (V)
Stina Berge, artist, korsordsmakare
Mats Berggren, författare, aktiv i Läs för mig pappa
Olof Buckard, satiriker, kulturjournalist, predikant
Anna Cokorilo, konsult i kulturfrågor
Lena Kjersén-Edman, bibliotekarie, litteraturvetare
Börje Ehrstrand, tidigare rektor Rinkebyskolan
Solweig Eklund, konsult, tidigare förste vice ordförande Lärararförbundet
Rolf Eriksson, konsult i kommunikation
Ingemar Fasth, litteraturchef Kulturhuset Stadsteatern
Pia Forsgren, teaterchef, konstnärlig ledare Judiska Teatern
Johan Furenborn, projektledare Andra chansen Uppsala
Ulla Föhrer, leg. logoped, MD h. c
Madeleine Grive, chefredaktör tidskriften 10Tal
AnnBritt Grünwald, skribent
Tuomo Haapala, kompositör, musiker, regissör
Christer Hermansson, kulturchef Strängnäs kommun
Siv Hågård, bibliotekarie
Marianne Högmark, kulturpolitiskt ansvarig ABF-Förbundet
Anders Johnsson, skriftställare
Ulrika Kindvall Wäreus, Marketing Manager, projektledare Svenska McDonald's
Ingrid Källström, handläggare/bibliotekarie Myndigheten för tillgängliga medier
David Lagercrantz, författare och journalist
Susin Lindblom, förbundsledare Dramatikerförbundet
Gunilla Lundgren, författare

us ML 705 GS
DJK SE CTH
EE

Torbjörn Lundgren, författare
Behrang Miri, artist och journalist
Mats Myrberg, professor em. i specialpedagogik Stockholms universitet.
Björn Ranelid, författare
Anneli Reinhammar, tidigare. länsbibliotekarie Sörmland,
Inger Sandberg, författare
Marianne Steinsaphir, redaktör Ordfront magasin
Dilsa Deminbag-Sten, författare, journalist, verksamhetsansvarig Berättarministeriet
Berit Svedberg, kulturdirektör Stockholms stad
Rosario Ali Taikon, verksamhetschef É Romani Glinda
Lillemor Torstensson, redaktör, informatör Svenska Barnboksinstitutet
Svante Törngren, copywriter
Johan Unenge, författare, förste läsambedadören, nu läscoach och språkrör för satsningen idrott och läsning
René Vázquez Díaz, författare

FÖRENINGENS ANSTÄLLDA

Elisabet Reslegård, projektledare för Läsrörelsens projekt och ansvarig för Läsrörelsens verksamhet i övrigt.
Ebba Nanberg, koordinator för projektet *BERÄTTA, LEKA, LÄSA t.o.m. juli 2014*.
Victoria Prybil, koordinator för projektet *BERÄTTA, LEKA, LÄSA fr.o.m. augusti 2014*.
Li Södermark, pressekreterare på deltid för främst projektet *BERÄTTA, LEKA, LÄSA*.

FÖRENINGENS MOTTO: GE DINA BARN ETT SPRÅK

Föreningens första kampanj kallades även den Läsrörelsen och tog som sitt motto våren 2000 *Ge dina barn ett språk*, som nu är föreningens motto.

Bakgrunden till mottot *Ge dina barn ett språk* var den kraftiga minskningen av småbarnsföräldrars läsning för sina barn under många år. När den s.k. Barnbarometern hösten 2001 redovisade sin vartannat år återkommande mätning hade siffrorna för första gången på 15 år vänt. Det genomsnittliga läsandet bland småbarnsföräldrar hade gått från 67 procent till 70 procent och bland korttidsutbildade föräldrar hade antalet gått från 52 procent till 65 procent, vilket i den senare gruppen var ett trendbrott.

Vid den mätning som publicerades hösten 2003 hade siffrorna generellt gått upp till 74 procent och bland korttidsutbildade hade det stigit till 73 procent. D.v.s. andelen småbarnsföräldrar som läser för sina barn hade ökat med totalt 7 procent på fyra år och andelen korttidsutbildade föräldrar som läste för sina småbarn hade under samma period ökat med 21 procent (dena del av mätningen 2003 var inte statistiskt säkerställd p. g. a. att antalet korttidsutbildade har sjunkit i samhället).

Den mätning som publicerades under hösten 2005 – som var den sista som gjordes – visade samma tendenser som mätningarna 2001 och 2003, dvs. generellt låg siffran kvar på 74 procent. Utom i gruppen högutbildade småbarnsföräldrar där läsningen för barnen hade sjunkit med 11 procent, från 83 procent till 74 procent.

SW ML AS
SE GR
LS BS ER

FÖRENINGENS ANDRA KAMPANJ LÄR FÖR LIVET

Den ideella Föreningen Läsrörelsens andra landsomfattande kampanj kallad *Lär för livet*, invigdes på Bok & Biblioteksmässan i Göteborg i september 2002. Kampanjen fortsatte till och med 2005 och även i viss mån under 2006. *Lär för livet* handlade om lärandets olika aspekter. Nyckelordet var nyfikenhet.

För verksamhet under åren 2000 – 2013, se tidigare årsredovisningar www.lasrorelsen.nu

VERKSAMHET UNDER ÅR 2014

BAKGRUND TILL OLIKA AKTIVITETER

Nya undersökningar visar att både läsförmågan och läsförståelsen har gått ner. Det gäller inte enbart pojkar som tidigare studier visat, utan även flickor.

Fortfarande är det 30 till 35 procent av småbarnsföräldrarna som läser sällan eller inte alls för sina barn.

Den 3 december 2013 presenterades den senaste PISA-studien, gjord 2012. I läsförståelse låg OECD-snittet på 496. De svenska 15-åringarna fick ett medelvärde på 483, en markant nedgång jämfört med de 516 poäng Sverige noterades för år 2000. Inget annat land som varit med lika länge har tappat så stort. När det gäller läsförståelsen har nu bara Mexico, Chile och Slovakien sämre resultat än Sverige. Detta ska ställas mot år 2000 då bara tre länder hade ett bättre resultat.

Både hög- och lågpresterande svenska elever har försämrat sina resultat i förhållande till OECD-genomsnittet, men det är de lågpresterande som har tappat mest.

För Läsrörelsen som alltid sett språket som en central del i det demokratiska samhället är den utveckling som skett förfärande.

Läsrörelsen arbetar nu intensivt för att under ett antal år, med start 2013, lyfta barns språk och läsning. Något som vi har sökt och beviljats medel för från Allmänna arvsfonden och Svenska PostkodLotteriets Kulturstiftelse. Det sker genom tre delar: *Plats för barn! BERÄTTA, LEKA, LÄSA och En läsande klass.*

I anslutning till starten för *Plats för barn!* på Bokmässan inleddes en informationskampanj med parollen ***Bekämpa språkfattigdomen. Ge plats för barn.*** Kampanjen togs fram av MAD Communication. Tre annonsdelar utformades till Bokmässan. Hellsidesannonser – kostnadsfritt eller till en starkt reducerad pris – infördes i ett antal dagstidningar som Göteborgs-Posten och Helsingborgs Dagblad och i olika tidskrifter som Ordfront Magasin, Kalle Anka, Fantomen och sporttidningen GOAL. Detta fortsatte under 2014.

En fjärde annonsenhet togs fram inför Almedalsveckan 2014, se nedan.

DK HL SS
SE LN
US Fos ER

IDÉKONFERENSEN PLATS FÖR BARN!

Den 14 mars 2014 arrangerades Plats för barn! – idékonferens om barns och ungas språk och läsning i Lärarnas Hus i Stockholm i samarbete med bland andra Lärarförbundet, Bok & Bibliotek, Bonnierförlagen och Natur & Kultur samt med stöd av Svenska PostkodLotteriets Kulturstiftelse.

Föreläsarna var **Gunilla Dahlberg**, professor em. i förskoledidaktik, Stockholms universitet, **Susanna Ekström**, litteraturpedagog, f.d. universitetsadjunkt vid Stockholms universitet, **Gunilla Lundgren**, författare och verksam i Rinkeby, **Göran Hägg**, författare och docent i litteraturvetenskap, **Monica Reichenberg**, professor vid Institutionen för pedagogik och specialpedagogik på Göteborgs universitet och **Malin Gonzalez**, mellanstadielärare Sätterskolan i Stockholm, **Christer Hermansson**, bibliotekarie, författare och kulturchef i Strängnäs, **Mats Myrberg**, professor em. i specialpedagogik vid Stockholms universitet, **David Lagercrantz** författare till boken *Jag är Zlatan Ibrahimovic*, **Gunilla Molloy**, docent i svenska med didaktisk inriktning, **Tuomo Haapala**, kompositör, musiker och regissör. Under konferensen fördes en debatt om *Hur bekämpar vi språkfattigdomen?* Deltagare var **Bertil Östberg**, statssekreterare hos Jan Björklund, Utbildningsdepartementet, **Ibrahim Baylan**, vice ordf. i utbildningsutskottet (S) och **Ann-Charlotte Eriksson**, förste vice ordförande Lärarförbundet.

Moderator var journalisten **John Chrispinsson**.

350 personer från hela landet anmälde sig till konferensen, som finns att ta del av på Läs rörelsen hemsida

Projektledare var **Elisabet Reslegård**.

FÖRELÄSNINGSSERIE TILLSAMMANS MED ABF

En andra föreläsningsserie arrangerades på ABF-huset i Stockholm under våren 2014 med rubriken *OM VIKTEN AV SPRÅK OCH LÄSNING* med **Gunilla Dahlberg** professor em. i förskoledidaktik Stockholms universitet som talade om *Det magiska språket – om små barns utforskande av språket*, med **Göran Hägg**, docent i litteraturvetenskap och författare som talade om *Konsten att läsa genom tiderna* och med **Martin Widmark**, författare, lärare och **Malin Gonzalez**, mellanstadielärare Sätterskolan som gemensamt berättade om *En läsande klass*.

Föreläsningsserien genomfördes i samarbete med ABF Stockholm och med ekonomiskt stöd av Bonnierförlagen och Natur & Kultur.

Projektledare var **Elisabet Reslegård**.

ALMEDALSVECKAN 2014

Läs rörelsen fanns med under Almedalsveckan genom en helsidesannons i Dagens Nyheter torsdag 3 juli och samma helsidesannons i Svenska Dagbladet lördag 5 juli. Annonserna var en bild på liten pojke som i stark affekt "gav fingret". Texten lød: **Utan språk tar andra uttryck**

AS
ML
GTH
SE
Förber

över. Att förstå och göra sig förstådd är en förutsättning för demokratin. Ett levande och rikt språk grundläggs redan i förskoleåldern. Bekämpa språkfattigdomen.

Annonsen väckte stor uppmärksamhet och har dykt upp i många sammanhang som annons, på hemsidor, i bloggar, på twitter och facebook. Till Bokmässan i Göteborg trycktes den senare upp i två olika format. Annonsen togs fram av MAD Communication med Elisabet Reslegård som uppdragsgivare.

SAMARBETE MED BOK & BIBLIOTEK

Plats för barn! var Läsrörelsens stora återkomst till Bok & Bibliotek hösten 2013, där Läsrörelsen var ett huvudtema vid kampanjstarten år 2000 och där även Läsrörelsens andra landsomfattande kampanj *Lär för livet* startade. Läsandet, leken och lärandet var utgångspunkt för de 9 seminarierna, montern och 115 programaktiviteterna i montern.

Plats för barn! presenterades utförligt i årsberättelsen för 2013.

Utställningen med 31 svenska illustratörer från barnboksmässan i Bologna som ingick i *Plats för barn!* visades genom Läsrörelsen försorg och i samarbete med Bokmässan under våren 2014 på Lidköping museum och bibliotek.

Läsrörelsen fanns med på Bokmässan 2014 under rubriken Bekämpa språkfattigdomen. En mindre monter tapetserades med den annons – nu som affisch – som togs fram inför Almedalsveckan. Ett seminarium arrangerades i samarbete med Lärarförbundet kallat *Kreativitet, språk och lärande*. Medverkande var **Susanna Ekström**, förskollärare, lärarutbildare och litteraturpedagog, **Tuomo Haapala**, kompositör och regissör av stora stadsföreställningar, **Ingrid Pramling Samuelsson**, professor i pedagogik med inriktning mot de tidiga barnåren. Samtalet leddes av Läsrörelsens ordförande **Elisabet Reslegård**.

Projektledare var *Elisabet Reslegård*.

PROJEKTET BERÄTTA, LEKA, LÄSA

Hösten 2008 ansökte och beviljades Läsrörelsen medel från Kulturdepartementet för att arbeta metodiskt med ett pilotprojekt som aktivt når föräldrar med kunskapen att **språkstimulans ska börja tidigt** och att bra barnböcker är en lustfylld start för ett fortsatt läsintresse. Målgruppen var riktigt små barn och deras föräldrar, i en inte allt för stor kommun. Läsrörelsen tillfrågade därför Strängnäs som under lång tid arbetat mycket medvetet via biblioteket med läsfrämjande bland barn.

Under 2009 arbetade Läsrörelsen tillsammans med utbildnings- och kulturkontoret i Strängnäs kommun med pilotprojektet **BERÄTTA, LEKA, LÄSA** som riktade sig till **alla barn upptill 3 år och till deras föräldrar**. Förskolan och den öppna förskolan var utgångspunkten för ett genomtänkt språk- och läsfrämjande. Vi ville därför genom projektet medverka till att förskolan arbetade ännu mer intensivt med lekberättande, boklek och samtal i samverkan med föräldrarna.

JK MS
US SE CH
BOK

KOMMENTARER, PILOTPROJEKTET BERÄTTA, LEKA, LÄSA

När vi hösten 2010 redovisade pilotprojektet till Kulturdepartementet

”I pilotprojektet vände vi oss till alla förskolor och öppna förskolor i Strängnäs kommun. Ingen intresseanmälan togs in – vilket vi i Läsrörelsens övriga projekt alltid har gjort – utan vi utgick från att alla avdelningar inom förskolan skulle vara mycket intresserade, vilket de också var men det gick inte att ställa krav på avdelningarna eftersom de inte deltog på frivillig basis.

I det fortsatta projektet anser vi att en *intresseanmälan* är grundläggande. *En kontaktperson ska utses och anmälas* från varje avdelning som deltar i projektet. Kontaktpersonen uppdrag i projektet är att hålla kontakt med föräldrar och bibliotek och indirekt med Läsrörelsen. *Hon/han ska delta i arbetet med projektet* och dokumentera vad som sker med barnen under den process som pågår och även tala med föräldrarna om detta. *Kontaktpersonen ska delta i de bägge halva konferensdagarna*, gärna tillsammans med någon annan från personalgruppen. Hon/han ska informera föräldrarna om projektet och inspirera dem till högläsning, berättande och till att besöka biblioteket. *Kontaktpersonen ska genomföra den slutliga utvärderingen* och – om det behövs – delta i de intervjuer som görs.

Från projektet sida ska det tydligare *klargöras att det är ett utbildningsprojekt*. Det ska klargöras att projektet handlar om *närläsning för och med små barn*. En tydligare och mer *detaljerad presentation av projektet* ska göras vid den första av de två konferensdagarna.

Två halva konferensdagar visade sig vara mer lämpligt än en heldag. Detta av två skäl, dels var det svårt för personal inom barnomsorgen att avsätta en hel dag. Dels kan en fördjupning ske från den första till den andra konferensen. I konferenserna varvas teoretiska och konkreta inslag.

Den pedagogiska skrift som togs fram var mycket uppskattad och kommer att i en smärre bearbetning utgöra ett grundmaterial i det fortsatta projektet.

I pilotprojektet ville vi locka föräldrar och barn till biblioteket genom att den bok som varje barn fick i gåva skulle hämtas på biblioteket. Det fungerade inte alltid. *I det fortsatta projektet bör böckerna istället hämtas av föräldrarna i den egna förskolan*. I anslutning till överlämnandet av boken förklarar pedagogerna meningen med projektet.

Om möjligt är det bra om barnbibliotekarier kan gå ut och presentera projektet för föräldrarna i en stor förskola eller i flera mindre närliggande förskolor.

Medel bör avsättas i projektet så att den skriftliga utvärderingen kan kompletteras med längre intervjuer. Erfarenheten visar att utbildningsnivån är skiftande. I småbarnsgrupperna finns barnskötare, förskollärare och utbildad personal. Det finns en ovana och ett motstånd bland delar av förskolepersonalen att uttrycka sig i skrift och många har där avstått från att besvara enkäten. Trots detta säger många muntligt, av dem som inte svarat, att de blivit inspirerade av projektet.

2008 9/12 SS
US SE AS 705
OK

Av enkätsvaren kan vi också avläsa ett klart samband mellan deltagande vid inspirations- och fortbildningskonferenserna och benägenheten att dokumentera arbetet med barnen på ett varierat och systematiskt sätt.

Utvärderingen genom enkätvar och intervjuer visar att en överväldigande majoritet är mycket nöjda eller nöjda med skriften, konferenserna och biblioteksinsatserna. Bibliotekets bokdrama har uppskattats av alla som haft möjlighet att delta. Dåliga kommunikationer och personalbrist hindrar många gånger ett biblioteksbesök.

Slutligen vill vi från Läsrörelsens sida säga att samarbetet med Strängnäs kommun har varit mycket givande. Vi har därför bett den arbetsgrupp som funnits från kommunen att utgöra en referensgrupp i det fortsatta projektet. Något som de har tackat ja till.”

UTVIDNING AV PROJEKTET

Pilotprojektet BERÄTTA, LEKA, LÄSA utföll väl och Läsrörelsen sökte därför bidrag – och beviljades dessa – från Statens kulturråd för en förstudie till en utvidgning av projektet i alla 22 kommuner i Örebro- och Västmanlands län och för att ta fram en genomarbetad ansökan till Allmänna arvsfonden under 2012. Detta planerades tillsammans med Regionbibliotek Örebro-Västmanland och kom under 2011 att även omfatta Sörmlands län och då i samarbete med Länsbibliotek Sörmland. Totalt omfattade projekteringen 31 kommuner.

En styrgrupp tillsattes liksom en arbetsgrupp och en referensgrupp, se nedan.

Arbetet redovisades under 2012 till Statens kulturråd och en ansökan inlämnades till Allmänna arvsfonden i september 2012 och beviljades av Arvsfonden i februari 2013.

INLEDANDE KONFERENS

En inledande och kostnadsfri heldagskonferens anordnades den 27 augusti i Västerås på Aros Congress Center. Moderator var journalisten Staffan Dopping. Konferensen vände sig till höga politiker och tjänstemän i alla 31 kommuner för att inspirera och motivera dem till att stödja arbetet med projektet. Totalt anmälde sig 109 deltagare. Konferensen fick stort genomslag i lokal press, radio och tv. Något som också bäddade för fortsatt medial uppmärksamhet.

BERÄTTA, LEKA, LÄSA 2013–2015, SAMMANFATTNING

Läsrörelsens projekt BERÄTTA, LEKA, LÄSA är ett nära samarbete med förskolor och bibliotek om närläsning av bilderböcker med barn i åldern 1 till 3 år. Det genomförs från hösten 2013 till och med våren 2015 i 29 kommuner i Sörmlands, Västmanlands och Örebro län. Sakkunniga är Susanna Ekström, litteraturpedagog, f.d. universitetsadjunkt Stockholms universitet och Marianne von Baumgarten-Lindberg, redaktör och barnboksexpert. Inspirations- och utbildningskonferenser anordnas. En pedagogisk skrift har tagits fram som delas ut till de förskolepedagoger som deltar och till barnens föräldrar. Bilderböcker med ett rikt språk, uttrycksfulla bilder och goda pedagogiska möjligheter har valts ut. Alla barn som deltar i projektet får den bok som avdelningen arbetar med. Böckerna och den pedagogiska skriften lämnas till föräldrarna i den egna förskolan. I anslutning till överlämnandet förklarar*

pedagogerna meningen med projektet. Ett mål är att nå föräldrarna med kunskapen att språkstimulans ska börja tidigt.

En kontaktperson finns på varje deltagande småbarnsavdelning. Kontaktpersonens uppdrag i projektet är att hålla kontakt med föräldrar, bibliotek och med Läsrörelsen. Hon/han deltar i arbetet med projektet och dokumenter vad som sker med barnen under den process som pågår och talar med föräldrarna om detta. Kontaktpersonen deltar i de bägge halva konferensdagarna och delger sedan de övriga i personalgruppen. I konferenserna varvas teoretiska och konkreta inslag. En fördjupning sker från den första till den andra konferensen.

Att arbeta med närläsning (av samma bok under mycket lång tid) bland så små barn i så stor skala, har aldrig gjorts tidigare. Det samma gäller de små barnens pedagoger som ofta har enbart barnskötarutbildning och sällan får ta del av en fortbildning av den här karaktären.

Totalt arrangeras 30 halvdagarskonferenser för förskolepedagoger och bibliotekarier som deltar i projektet. Till det kommer informationsmöten i Arboga inför varje termin. Möten som är för chefer inom förskolor och bibliotek, som deltar i projektet.

Föreläsare på konferenserna är Susanna Ekström, förskollärare, lärarutbildare och litteraturpedagog, **Elisabeth Björklund**, universitetslektor i didaktik vid Högskolan i Gävle, **Johanna Hellsing**, musik- och bibliotekspedagog, **Ami Öhman**, förskollärare/utvecklingspedagog och musikproducent och författaren **Ulf Stark**.

Huvudbiblioteket i varje kommun inbjuder barn, föräldrar och förskolepedagoger till kulturaktiviteter i form av musik, teater, muntligt berättade och annat som utgår från berättande, lekande och läsande.

Läsrörelsen samarbetar med landstingen i Sörmland, Västmanland och Örebro och deras länsbibliotek. Två länsbibliotekarier och motsvarande från det tredje länet sitter med i styrgruppen, liksom personer som arbetar på hög nivå med förskolor. I arbetsgruppen och i referensgruppen finns personer med bred kunskap av barnbiblioteksverksamhet och med arbete i förskolor. Projektledare är Läsrörelsen ordförande **Elisabet Reslegård**, med mångårig erfarenhet av landsomfattande folkbildningskampanjer och olika projekt.

En löpande utvärdering görs av docent **Barbro Johansson** vid Centrum för konsumtionsvetenskap Handelshögskolan Göteborgs universitet och fil. dr. **Sandra Hillén** vid samma institution. De genomför en etnografisk, kvalitativ följeforskning av projektet. Till och med våren 2014 skedde det med medel från PostkodLotteriets Kulturstiftelse och därefter med medel som Läsrörelsen söker.

**Här dansar Herr Gurka av Lennart Hellsing och Poul Ströyer, Kanel och Kanin. Dikter om kroppen av Ulf Stark och Charlotte Ramel och Gummi-Lisa hittar hem av Anna Bengtsson*

STYRGRUPP

Elisabet Reslegård, ordförande Läsrörelsen, projektledare **BERÄTTA, LEKA, LÄSA**

Sylvia Blomberg, utvecklingsledare bibliotek, barn/unga, Örebro läns landsting

Åsa Svahn, områdeschef för Skola Sydost i Örebro kommun

Ann-Charlotte Wedérus, avdelningschef Kulturenheten Landstinget Västmanland

Ann Redlund, förskolechef Nonrbergs kommun

Handwritten signatures and initials: *US SE Reslegård* and *AS* *GH*

Majja Neverland, utvecklingsledare Förskola Västerås
Ann Catrine Eriksson, bibliotekskonsulent Länsbibliotek Sörmland
Katarina Andersson, enhetschef/Utveckling, Förvaltningskontoret barn- och utbildning Eskilstuna

ARBETSGRUPP

Från Läsrörelsen

Elisabet Reslegård, ordförande och projektledare
Ebba Nanberg, koordinator t.o.m. juli 2014.
Victoria Prybil, koordinator fr. o. m. augusti 2014.
Susanna Ekström, litteraturpedagog, f.d. universitetsadjunkt SU
Marianne von Baumgarten-Lindberg, barnboksexpert
Li Södermark, pressekreterare

Från Örebro län

Sylvia Blomberg, utvecklingsledare bibliotek, barn/unga, Örebro läns landsting
Åsa Svahn, områdeschef för Skola Sydost i Örebro kommun

Från Västmanlands län

Ann-Charlotte Wedérus, avdelningschef kulturenheten i Landstinget Västmanland
Peggü Norman, kulturkonsulent Landstinget Västmanland
Ann Redlund, förskolechef Norbergs kommun
Majja Neverland, utvecklingsledare förskola Västerås

Från Sörmlands län

Ann Catrine Eriksson, bibliotekskonsulent Länsbibliotek Sörmland
Katarina Andersson, enhetschef/Utveckling, Förvaltningsledningskontoret Barn- och utbildning Eskilstuna

REFERENSGRUPP

Christer Hermansson, kulturchef Strängnäs kommun
Alexandra Uhlmann Konjicija, barnbibliotekarie Mariefreds bibliotek, Strängnäs kommun
Gerard Adamse, bibliotekschef Strängnäs kommun
Pia Lenander, förskollärare Länna förskola, Strängnäs kommun
Karin Zetterberg, bibliotekschef Kultur- och fritidsförvaltningen, Eskilstuna stadsbibliotek
Britt Wahlström, förskolechef i Eskilstuna kommun
Pia Carlsson, bibliotekspedagog Norbergs kommun
Peter Alsbjer, bibliotekschef Örebro stadsbibliotek
Åsa Flöje, mångfaldsutvecklare förskolan, Barn- och utbildningsförvaltningen, Hallstahammars kommun
Ewa Kollberg, f.d. konsulent Regionbiblioteket Västra Götaland

FÖLJEFORSKARE KNUTNA TILL PROJEKTET

Barbro Johansson, docent Centrum för konsumtionsvetenskap, Handelshögskolan, Göteborgs universitet.
Sandra Hillén, doktor i etnologi Göteborgs universitet.

Projektet **BERÄTTA, LEKA, LÄSA** finansieras till stora delar av Allmänna arvsfonden och Svenska PostkodLotteriet. Det genomförs i nära samarbete med kommuner och landsting i Örebro, Västmanlands och Sörmlands län.

AK JL SS
LS SEBOK GH

EN LÄSANDE KLASS

Projektet *En läsande klass* har startats på initiativ av Martin Widmark, barnboksförfattare och mellanstadielärare. Det vill uppmuntra låg- och mellanstadielärare över hela landet att avsätta 30 minuter varje skoldag till läsning och läsförståelse. Men det räcker inte att enbart läsa. Projektet vill också, utifrån den forskning som finns, tillhandahålla enkla verktyg att direkt applicera i undervisningen. Görs detta konsekvent uppnås god läsförståelse och förbättrade resultat i samtliga ämnen, menar initiativtagaren Martin Widmark.

Ett övergripande mål för projektet *En läsande klass* är att vända den negativa utvecklingen av barns och ungdomars förmåga att förstå vad de läser. 20 procent av eleverna som går ut grundskolan klarar inte de grundläggande kraven för läsförståelse. Dessa elever kan inte läsa mellan raderna och ser inte författarens icke explicit uttryckta åsikter och tankar. Projektet genomförs fram till 2018 när nästa internationella PISA-undersökning om barns- och ungas läsning presenteras. Det yttersta målet är att Sverige återigen ska ligga bland de främsta när det gäller läsförståelse.

Målgruppen för den långsiktiga satsningen *En läsande klass* är en miljon elever som kommer i kontakt med den metod som presenteras i boken. Projektet når dessa elever (cirka 100 000 barn per årskull i årskurs 1-6 under fem år) genom att presentera och introducera metoden för de cirka 65 000 lärare som jobbar på landets 8 400 låg- och mellanstadieskolor, inklusive de 660 särskolorna.

Projektet har möjliggjorts genom Läsrörelsens ansökan till PostkodLotteriets KulturStiftelse som beviljades våren 2013 och genomförs i samarbete med Junibacken. Andra samarbetspartner är bokförlagen Bonnier Carlsen, Liber, Natur & Kultur och Rabén & Sjögren. Bokförlagens bidrag består av arvoden till pedagoger/författare och redaktionellt arbete med den bok som togs fram till Värdsbokdagen 2014. Vad gäller texter och bilder bidrar författare och illustratörer i hög grad genom att ge projektet tillgång till sina verk. Ytterligare andra samarbetspartner är de lärar- och skolledarfackliga förbunden.

SAMARBETE MED JUNIBACKEN

Våren 2012 inledde Läsrörelsen och Junibacken ett samarbete som bland annat omfattade en undersökning om föräldrars läsning för sina barn, en debattartikel införd i Dagens Nyheter och en debatt på Junibacken i Stockholm.

Samarbetet har fortsatt i olika former och då fram för allt kring projektet *En läsande klass*

ARENAN McDONALD'S

Hösten 1998 inledde Föreningen Läsrörelsen, Svenska McDonald's och Munkedals pappersbruk diskussioner om hur vi gemensamt skulle stimulera barns läsande. Detta resulterade drygt **två år senare i att 1,2 miljoner** barn- och ungdomsböcker ingick i Happy Meal och en annan måltid på McDonald's alla restauranger under fyra veckor i januari och februari 2001. **En av böckerna var Lennart Hellsings och Poul Ströyers ABC**. Denna insats

för att öka barns läsande var en i den långa rad av läsfrämjande aktiviteter som Läsrörelsen drog igång.

Detta följdes av ytterligare två kampanjperioder med vardera en miljon CD ROM-spel kring lärande och lek för barn, under 2002 och 2003. Sedan 2004 har barn- och bilderböcker funnits i Happy Meal under en månad varje höst.

För femte året i rad släpptes 2014 ett nordiskt Bok Happy Meal med 1,8 miljoner barn- och bilderböcker som – tack vare alla författare, illustratörer, översättare och bokförlag – nådde barn över hela Norden under fyra veckor i oktober och november. Böckerna var av författare och illustratörer från Sverige, Danmark, Finland och Norge och var översatta till respektive lands språk.

Böckerna har under alla år valts av redaktören och barnboksexperten **Marianne von Baumgarten-Lindberg** som sitter i Läsrörelsens styrelse.

I det administrativa arbetet med det Nordiskt Bok Happy Meal har sedan 2010 även **Barbro von Schoenberg**, sekreterare i Läsrörelsens styrelse, deltagit.

Projektledare från Läsrörelsen är föreningens tidigare kampanjledare, nu ordförande **Elisabet Reslegård**.

Allt som allt har 86 titlar av 78 upphovsmän distribuerats i en upplaga av 15 miljoner böcker mellan åren 2001 och 2014. Varav åtta titlar i 32 olika versioner under 2014 och i en upplaga av 1,8 miljoner

Läsrörelsen och McDonald's vann 2003 Kultur och Näringslivs pris för Bästa samarbete Kultur och Näringsliv.

TITLAR I BOK HAPPY MEAL 2014

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: Julia vill ha ett djur av Barbro Lindgren och Eva Eriksson (2002). Rabén & Sjögren.

PÅ DANSKA: Julia vil have et dyr. Översättning Victoria Winding. Gyldendal.

PÅ NORSKA: Julia ønsker seg et dyr. Översättning Øystein Rosse. Rabén & Sjögren.

PÅ FINSKA: Julia haluaa lemmikin. Översättning Outi Menna. Rabén & Sjögren..

ORIGINALBOK PÅ FINSKA: Nukuhan jo, Vesta-Linnea av Tove Appelgren och Salla Savolainen (2003). Översättning Riikka Takala, Upphovsmännen.

SVENSKA: Sov nu, Vesta-Linnéa! Upphovsmännen

PÅ DANSKA: Sov nu, Linnéa. Översättning Lene Ewald Hesel. Upphovsmännen.

PÅ NORSKA: Sov nå, Vesta-Linnéa. Översättning Cecilie Winger. Upphovsmännen.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: Pelle hjälper en riddare av Jan Lööf (2004). Bonnier Carlsen.

PÅ DANSKA: Pelle hjælper en ridder. Översättning Birgitte Thielst. Forlaget Carlsen.

PÅ NORSKA: Pelle hjelper en ridder. Översättning Cecilie Winger. Bonnier Carlsen

PÅ FINSKA: Kalle auttaa ritaria. Översättning Ulla Lempinen. Bonnier Carlsen.

Handwritten notes and signatures: "MS", "GH", "US", "Parker".

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: *Kvällen när pappa lekte* av Ulf Stark och Mati Lepp (2004). Bonnier Carlsen.
PÅ DANSKA: *Den aften far ville lege*. Översättning Victoria Winding. Gyldendal.
PÅ NORSKA: *Den kvelden pappa lekte*. Översättning Kjersti Scheen. Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ FINSKA: *Isän leikki-ilta*. Översättning Jaana Nikula. Bonnier Carlsen.

ORIGINALBOK PÅ NORSKA: *Når alle sover* av Nicolai Houm och Rune Markhus (2011). Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ SVENSKA: *När alla sover*. Översättning Barbro Lagergren. Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ DANSKA: *Når alle sover*. Översättning Sara Ejersbo Frederiksen Turbine
PÅ FINSKA: *KUN ON YÖ*. Översättare Juhani Lindholm. Gyldendal Norsk Forlag.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: *Lilla Lena är doktor* av Åsa Karsin (2011). Alfabetabokförlag
PÅ DANSKA: *Lille Lotte er doktor*. Översättning Mette Jørgensen. Klematis.
PÅ NORSKA: *Lille Lena er lege*. Översättning Elisabeth Bjørnson. Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ FINSKA: *Pikku Leena lääkäriinä*. Översättning Jaana Nikula. Alfabetabokförlag.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: *Örjan – den höjdrädda örnen* av Lars Klinting (1982). Rabén& Sjögren.
PÅ DANSKA: *Ørnen der var bange for store højder*. Översättning Jørn E. Albert Gyldendal.
PÅ NORSKA: *Ørnulf - ørnen som var redd for å fly*. Översättning Ida Mathisen. H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard).
PÅ FINSKA: *Kotka joka pelkäsi lentämistä*. Översättning Outi Menna Rabén & Sjögren.

ORIGINALBOK PÅ DANSKA: *Rita & Krokodille Fisketuren* av Siri Melchior (2003). Gyldendal
PÅ SVENSKA: *Rita och Krokodil på fisketur*. Översättning Eva Vidén, Berghs Förlag.
PÅ NORSKA: *Rita og Krokodille på fisketur*. Översättning Werna Wiik. Engelstad Forlag.
PÅ FINSKA: *Riitta ja Krokotiili kalaretkellä*. Översättning Ulla Lempinen. Gyldendal

DE NYA SVENSKARNA

Det omfattande projektet *De nya svenskarna* är ännu inte avslutat och redovisas här därför utförligt.

Med utgångspunkt från att Sverige har förvandlats från ett stort utvandrarnland till ett stort invandrarnland arbetade Lär för livet/Läsrörelsen fram projektet *De nya svenskarna* som bygger på *goda exempel* och utarbetade metoder kring integration och lärande.

I projektet har olika delprojekt ingått. Ett är det stora *ljudboksprojektet* med Astrid Lindgrens egen inläsning av "Mio min Mio" som 1 300 barn i 42 förskoleklasser – i de 12 invandrartätaste kommunerna - arbetade med och fick som en personlig gåva. 18 gästpedagoger rekryterades till projektet. Ett annat projekt var *Små barns värdegrund* som genomfördes i nära samarbete med Forum för levande historia. Till grund för det senare projektet låg boken *Ensamast i världen*. En bok som också ingick Bok-Happy Meal på McDonald's hösten 2004.

Handwritten notes: *AD*, *ML*, *GH*, *us SE BOK*

Projektet *De nya svenskarna* fick till att börja med stöd av Tjänstemännens bildningsverksamhet/TBV. En inventering av **goda exempel** på integration och lärande gjordes. Exempel som tog upp det faktum att många av de nya svenskarna är mycket välutbildade men kan ha svårt att komma in i det svenska samhället och andra exempel som visade att det går att via annorlunda lärformer förmedla kunskap och lärande och en delaktighet i arbetslivet till människor som i grunden har en låg utbildning. Ett exempel var *Kunskapsutveckling för somalier i Rinkeby*. Under den inledande fasen 2004 arrangerades **två konferenser** och **skriften** *Möten – en inspirationsbok om integration* med 13 reportage togs fram i samarbete med Gleerups Utbildning.

En **reaktionsgrupp** bildades med personer med stor kunskap om integration. Gruppen bestod av företagaren Imran Ahmad, forskningsledaren Nihad Bunar, författaren Dilsa Demirbag-Sten, filmregissören Agneta Fagerström Olsson, universitetsadjunkten Qarin Franker, bokförläggaren Massood Mafan, dåvarande riksdagsledamoten Nyamko Sabuni och läraren Sonia Sherefay.

LJUDBOKSPROJEKTET MIO MIN MIO, BAKGRUND

När vi närmade oss det svårbemästrade projektet *De nya svenskarna* var det varit en självklarhet för oss att även små barn skulle ingå i projektet. Den allt mer etablerade **ljudboken** var och är här en stor tillgång i arbetet med de nya svenskarna, till skillnad från den stora mängd av talböcker som av upphovsrättsliga skäl inte finns att tillgå för invandrare utan enbart för människor med olika funktionshinder. Vi ansökte därför om medel från Allmänna arvsfonden för att göra ett ljudboksprojekt, med Astrid Lindgrens egen inläsning av *Mio min Mio*. Hypotesen var att det i hög grad går att lyssna sig till ett språk.

ARBETET MED LJUDBOKSPROJEKTET MIO MIN MIO

Både bland förskollärare i den ordinarie personalen och bland gästpedagogerna fanns reaktioner på valet av *Mio min Mio*, att det språkligt och tematiskt var en för avancerad bok för barn i förskoleklasser. Efter upptakten på Gällöfsta Herrgård & Konferens, där Susanna Ekström och Fia Andersson kom med förslag på hur arbetet med boken kunde läggas upp blev gästpedagogerna övertygade om att det gick att genomföra. De inspirerades att på olika sätt närma sig berättelsen och använda sig av text, bild och ljud. När de sedan kom ut i klasserna lyckades de få med sig personalen på samma sätt.

”Vi trodde att det skulle bli alldeles för svårt för våra 6-åringar med denna bok. Språket är svårt och mycket poetiskt och innehållet är så starkt med kampen mellan det goda och det onda men eftersom vi hade sagt ja skulle vi naturligtvis genomföra det.

Så fel vi hade!! Språket är svårt och innehållet är starkt och tack vare det fascinerades inte bara barnen och vi lärare av sagan utan även syskon och föräldrar som lyssnade hemma. Språkträningen fick stor genomslagskraft med hjälp av ljudboken,”

(En av lärarna som deltog i projektet)

HUR TILLÄGNAR MAN SIG ETT NYTT SPRÅK?

Under arbetet med de olika delarna av projektet *De nya svenskarna* kändes det allt viktigare att närma sig frågan *Hur tillägnar man sig ett nytt språk?* Vi tänkte oss då från många olika utgångspunkter och olika bakgrund som kön, ålder och social tillhörighet men även utifrån

Handwritten signatures and initials:
US, SEP, BDC, GTH

Läsrörelsens ursprungstanke med tillgången till ett språk som en grundläggande demokratisk rättighet.

En inventering gjordes under 2005 av personer med olika erfarenheter inom området – forskare och andra – och över organisationer och myndigheter som borde ingå i projektet.

LJUDBOKSPROJEKT FÖR BARN OCH VUXNA

Den allt mer etablerade *ljuboken* är enligt vår mening en stor tillgång för de nya svenskarna.

Resultatet i de förskoleklasser som arbetade med ljuboken av *Mio min Mio* menade vi var så intressant att det borde få en fortsättning under 2006 när barnen gick i årskurs 1 och 2.

Vi räknade realistiskt med att pedagogerna borde ha en möjlighet att arbeta i 40 av klasserna, d.v.s. i två tredjedelar av de grupper som deltog i den första omgången. Denna gång var tanken att de skulle arbeta 15 timmar med barnen och 25 timmar med förberedelser, samtal med barnens lärare, reflektion och utvärdering. Totalt 40 timmar per grupp.

Vi menade också att arbetet med ljubböcker är ett effektivt sätt att lära sig språket för *vuxna nya svenskar*. I denna del samarbetade vi med Bonnier Audio och valde tillsammans med dem ut ett litet urval med inte alltför komplicerade skönlitterära böcker av författare som har ett *bra språk* och där böckerna är inlästa av skådespelare med ett tydligt uttal.

Vi erbjöd *SFI-klasser i Stockholm, Göteborg och Malmö* att delta i projektet. Efter intresseanmälan valde vi ut fyra klasser i Stockholm och två i vardera Göteborg och Malmö. Totalt blev det 200 elever. Varje elev fick en ljubbok som personlig gåva.

Pedagoger med vana att arbeta med ljubböcker har deltagit i lärarinstruktioner och funnits som bollplank för lärarna. Arbetet kommer också att sammanfattas i en skrift.

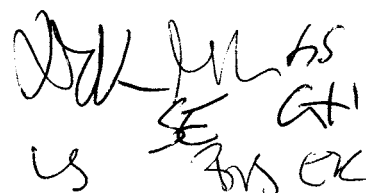
En *intern konferens* inför det fortsatta arbetet med *Mio min Mio* anordnades våren 2006.

Våren 2006 arrangerades också projektets inledande *konferens* *Hur tillägnar man sig ett nytt språk? – En konferens om nya svenskars möjligheter att göra svenska språket till sitt i samverkan med Myndigheten för skolutveckling och Lärarförbundet*. Med konferensen ville vi lyfta fram goda exempel på språkutvecklingsarbete och framtidens lösningar för språkinläring. Vi samlade forskare inom pedagogik och svenska som andraspråk, visionärer kring nya hjälpmedel för språkundervisning, lärare och skolledare med erfarenhet av språkutvecklingsprojekt samt skribenter och opinionsbildare vilka själva erövat svenskan som andraspråk. Alla medverkande har olika infallsvinklar till frågan om hur tillgången till ett språk ska kunna göras till en självklarhet för alla invånare i Sverige.

Två citat från gästpedagoger som arbetat med Mio min Mio under fas 1:

”Ju svagare barnen var språkmässigt, desto tydligare kunde man se positiva effekter. Lärarna förvånades!”

”Barnen har vågat och kunnat göra fantastiska sagor tillsammans och det är en viktig del av barns språkutveckling.”

Handwritten signatures and initials, including 'AS', 'GTI', 'EK', and 'L5'.

Sakkunniga i barndelen av ljudboksprojektet fas 1 och 2 är *Fia Andersson* och *Susanna Ekström* – vid institutionen för individ, omvärld och lärande vid Lärarhögskolan i Stockholm.

Sakkunniga i SFI-delen är *Lena Hult*, utbildningsledare på Västerorts Vuxengymnasium i Tensta och *Maria Öhman* och *Lisa Högberg* som bägge, som lärare på olika gymnasieprogram i Luleå och i lärarfortbildningar arbetat med att stärka skönlitteraturens roll i undervisningen.

Projektledare för *De nya svenskarna* och de olika underprojekten är *Elisabet Reslegård*.

Arbetet med *De nya svenskarna* drivs med bidrag från Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond, som beviljades under 2005.

Citat från de sakkunniga för ESF-projekt:

"Trots alla svårigheter är det roligt att inblandade pedagoger verkar positiva till att använda ljudböcker och skönlitteratur vid språkinläring."

"Vi är imponerade av lärarnas arbete och förmåga att inspirera eleverna och hitta positiva bitar att utveckla trots alla hinder. Detta gäller för alla utvärderingar vi läst. De har också alltid hittat intressanta och innovativa lösningar på problemen."

MEDIA BEVAKNING

Under 2014 hade Läsrörelsen ca 200 inslag i press, radio och tv.

ANSLAG OCH MEDEL

Under 2014 har nya medel kommit från Allmänna arvsfonden med 1,970 mkr, Havi Logistics/Svenska McDonald's på 1,832 mkr, Svenska PostkodLotteriets Kulturstiftelse 1,300 mkr, Bonnierförlagen 100 tkr, Landstinget Västmanland 80 tkr Statens kulturråd 64 tkr, Rådstornet/Lärarystiftelsen 40 tkr, Örebro läns landsting 30 tkr, ABF Stockholm 21 tkr och Landstinget Sörmland 15 tkr samt deltagaravgifter för konferens 276 tkr. Projekt har också fortsatt att bedrivas med medel som under 2005 beviljades av Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond (1,315 mkr).

Till detta kommer varor och tjänster i olika former.

SAMARBETSPARNERS SEDAN 2002, TOTALT 164

ABA Intercopy – den grafiska gallerian, ABF, ABF Stockholm, Akademibokhandeln, Aktiva Skolföräldrar, Albert Bonniers Förlag, Alfabetabokförlag, Alvina förlag, Apec, Arctic Paper Sverige, Barn- och ungdomsförfattarsektionen/BUS, Berghs Förlag, Berättarministeriet, Bilda förlag, Bok & Bibliotek, Bokförlaget Opal, Bokförlaget Trasten, Bonnier Audio, Bonnier Carlsen, Bonnierförlagen, BRIO, Brombergs Bokförlag, Bromma tryck, B Wahlströms förlag, Cappelen Damm, Cirkus Cirkör, Clownen utan gränser, Creator Momentum, Dar Al-Muna, DB Schenker Fairs & Exhibitions Sverige, Det Norske Samlaget Diakonia, Egmont Kids Media Nordic, En bok för alla, Folkuniversitet i Göteborg, Forum för levande historia, Forlaget Carlsen, Friends, Fryshuset, Förbundet funktionshindrade med läs- och skrivsvårigheter/FMLS, Föreningen

Handwritten signatures and initials: *SE*, *US*, *MS*, *GH*, *Fab*, *EL*

Barnboksbildens Vänner, Författarcentrum, Föräldraföreningen för dyslektiska barn/FDB, Gidlunds förlag, Gleerups Utbildning, Gröna Lund, Gyldendal, Gyldendal Norsk Forlag, Gymnastikförbundet, Gällöfsta Herrgård & Konferens, Göteborgs filmfestival, Göteborgstryckeriet, Göteborgs universitet, H. Aschehoug & Co (W. Nygaard), H. C. Andersen 2005 Fonden, Hjälpmedelsinstitutet, IBBY (International Board on Books for Young People) Sverige, IBS Byggnadsställning, ILKA Förskoleprodukter, Insamlingsstiftelsen Dyslexifonden, Internationella Vetenskapsfestivalen, IPA Sweden, isaberg förlag, JC Decaux, Jerringfonden, JP Screen & Offset, Junibacken, Karneval förlag, Klematis, Kungsträdgården, Landstinget Sörmland, Landstinget Västmanland, Leo Burnett Interactive, Liber, Lilla Piratförlaget, Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne (ALMA), Lunarstorm, Länsbiblioteken och folkbiblioteken, Länsbiblioteken i Sörmlands, Västmanlands och Örebro län, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Lärarstiftelsen (tidigare SAF/Stiftelsen för förvaltning av Sveriges Allmänna Folkskolläraryrkesförenings tillgångar), MAD Communication, McDonald's Danmark A/S, McDonald's Oy Finland, McDonald's Norge A/S, Milik Publishing, Moderna Museet, Musikmuseet, Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, Mäkelä, Nationalencyklopedin, Nationella skolbiblioteksgruppen, Naturhistoriska riksmuseet, Natur & Kultur, Nobelmuseet, Nordens Institut i Grønland/NAPA, Nordiska museet, Nypon förlag, Nørhaven Book A/S, Omnipax, Opsis Barnkultur, Pan Hörböcker/Norstedts Audio, Pintxo förlag, Rabén & Sjögren Bokförlag, Riksställningar, Rolf & Co, Ronald McDonald Hus, Rumänska kulturinstitutet, Rädda Barnen, Saltkråkan, Scandlog, Schildts & Söderströms, Skolforum, Skolverket, SL, Slöjd i Väst/Västarvet, SOL Network, Specialpedagogiska Institutet, Statens kulturråd, Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond, Stiftelsen En läsande klass, STIGA, Stockholms 4H-gårdar, Stora Enso, Svenska barnboksinstitutet, Svenska Förläggareföreningen, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, Svenska Institutet, Svenska Läromedel, Svenska McDonald's AB, Svenska PostkodLotteriets Kulturstiftelse, Svenska Dyslexiföreningen, Svensk Biblioteksforening, Sveriges författarfond, Sveriges författarförbund, Sveriges Skolledarförbund, Tammi, TBV, Tiden, Tidningen Förskolan, Tidningsutgivarna, TPB, Tre Sandberg, Uitgeverij Hoogland & Van Klaveren, UR, Urax förlag, Utbildningsdepartementet, Vasamuseet, Vetenskapsrådet, Visit Denmark, VTAB, Wahlström & Widstrand, Wassbergs, Weyler förlag, WSOY och Örebro Bokmässan, Örebro läns landsting.

Under de första åren hade Föreningen Läsrörelsen 119 samarbetspartners, se årsredovisningen för 2001, www.lasrorelsen.nu

UTVÄRDERING AV LÄSRÖRELSEN

En utvärdering av Läsrörelsens hela verksamhet från första projektering och planering fram t.o.m. 2008 blev klar under 2009. Den gjordes av Gunnel Stenqvist – med gedigen erfarenhet från andra utvärderingar – med bidrag från Stiftelsen framtidens kultur. Utvärderingen med titeln *Läsrörelsen och läsfrämjande. Utvärdering och förslag* finns att beställa från Läsrörelsens kansli (ISBN 978-91-633-5598-1).

2008 11 25
LS SE GH
BRISOL

RESULTATRÄKNING	Not	2014	2013
Rörelsens intäkter			
lanspråktaga anslag och medel	1	5 278 579	5 865 206
Medlemsavgifter		4 400	3 800
Konferensavgifter		275 851	0
Fakturerade kostnader		0	64 068
		5 558 830	5 933 074
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	2	-956 896	-1 026 125
Projektrelaterade kostnader		-4 361 221	-4 700 872
Övriga externa kostnader		-240 923	-209 573
		-5 559 040	-5 936 570
Rörelseresultat		-210	-3 496
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		670	3 899
Räntekostnader		-460	-403
ÅRETS RESULTAT		0	0

19.

 us SE 7015

BALANSRÄKNING

Not

2014-12-31

2013-12-31

TILLGÅNGAR**Omsättningstillgångar****Kortfristiga fordringar**

Kundfordringar	0	100 000
Beviljade ej rekvirerade anslag och medel	0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14 000	35 253
Övriga fordringar	6 474	14 731
	20 474	149 984

Kassa och bank**793 269** **736 527****Summa omsättningstillgångar****813 743** **886 511****SUMMA TILLGÅNGAR****813 743** **886 511**

20,

Åker M. HJ
Ls SE
Åker

BALANSRÄKNING

Not

2014-12-31

2013-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER**Eget kapital****Fritt eget kapital**

Årets resultat

0

0

Summa eget kapital**0****0****Kortfristiga skulder**

Leverantörsskulder

6 613

187 126

Beviljade ej förbrukade anslag och medel

1

394 946

219 990

Övriga kortfristiga skulder

91 498

128 882

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

3

320 686

350 513

Summa kortfristiga skulder**813 743****886 511****SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER****813 743****886 511****POSTER INOM LINJEN**

2013-12-31

2012-12-31

Ställda säkerheter

Inga

Inga

Ansvarsförbindelser

Inga

Inga

26.

DMK ML HS
 VS SEBCE

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

De redovisningsprinciper som är tillämpade överensstämmer med Årsredovisningslagen samt rekommendationer och uttalanden från Bokföringsnämnden.

Följande värderings- och omräkningsprinciper har tillämpats i årsredovisningen:

Fordringar

Fordringar är redovisade till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Not 1 Anslag och medel från samarbetspartners

Beviljade ej förbrukade anslag och medel 2013-12-31 219 990

Beviljade anslag och medel 2014:

<i>Allmänna arvsfonden</i>	1 970 000	
<i>Havilog/McDonald's</i>	1 832 800	
<i>Svenska PostkodLotteriets Kulturstiftelse</i>	1 300 000	
<i>Bonnierförlagen</i>	100 000	
<i>Landstinget Västmanland</i>	80 000	
<i>Statens kulturråd</i>	64 375	
<i>Rådstornet/Läraryrskommittén</i>	40 000	
<i>Örebro läns landsting</i>	30 000	
<i>ABF Stockholm</i>	21 360	
<i>Landstinget Sörmland</i>	15 000	5 453 535

lanspråktaget 2014 -5 278 579

Beviljade ej förbrukade anslag och medel 2014-12-31 394 946

22.

DDK MLHS
 us SE GH
 bdsce

Not 2 Medelantal anställda, löner, andra ersättningar och sociala avgifter

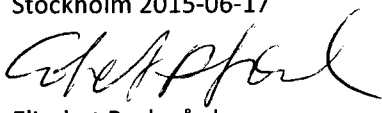
Medelantalet anställda med fördelning på kvinnor och män	2014	2013
Kvinnor	2	2
Män	0	0
Totalt	2	2

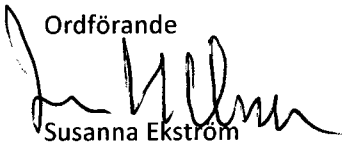
Löner och ersättningar uppgår till		
Övriga anställda	765 515	822 994
Totala löner och ersättningar	765 515	822 994
Sociala avgifter enligt lag och avtal	191 381	202 210
Totala löner, ersättningar och sociala avgifter	956 896	1 025 204

Not 3 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2014-12-31	2013-12-31
Upplupna löner	83 000	118 600
Upplupna sociala kostnader	18 231	29 841
Övriga poster	219 455	202 072
	320 686	350 513

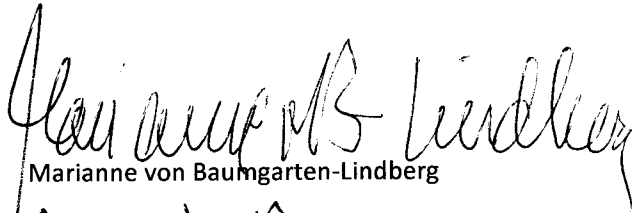
Stockholm 2015-06-17

Elisabet Reslegård
Ordförande

Susanna Ekström

Lars-Erik Klason

Gunilla Sandin

Marianne von Baumgarten-Lindberg

Göran Hägg

Barbro von Schoenberg

Ulf Stark

Min revisionsberättelse har avgivits 2015-06-17

Johan Palm
Auktoriserad revisor

Johan Palm Revisionsbyrå AB
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsmötet i Föreningen Läsrörelsen
Org.nr 802408-4033

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Föreningen Läsrörelsen för räkenskapsåret 2014.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Föreningen Läsrörelsen för räkenskapsåret 2014.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Johan Palm Revisionsbyrå AB
Auktoriserad revisor

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

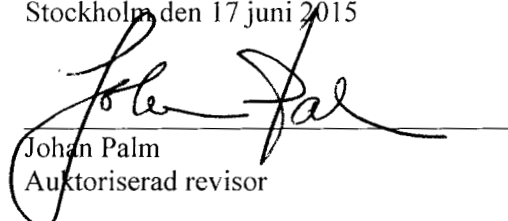
Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan leda till ersättningsskyldighet.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att föreningsmötet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 17 juni 2015

Johan Palm
Auktoriserad revisor